

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN BİLSEM'DEKİ ÖĞRETİM UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

Uğur EPÇAÇAN**

Behçet ORAL***

Özet

Bu araştırmanın amacı, özel yetenekli öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezi'ndeki (BİLSEM) öğretim uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma, durum çalışması ile desenlenmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Siirt Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 56 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, verilerin analizi için nitel araştırma yaklaşımlarından içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin çoğunluğu BİLSEM'deki eğitimin bilişsel ve kişisel gelişimlerine katkı sağladığını, az sayıda öğrenci ise eğitimden istedikleri düzeyde yararlanmadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin tamamına yakını, yetenekleri açısından kendilerini geliştirme fırsatı bulduğu için BİLSEM'in okuldan çok farklı olduğunu görüşünü savunmuştur. Öğrencilerin bazıları sınav kaygısı ve yorgunluk gibi durumlardan dolayı BİLSEM'de devamsızlık yaptığını ifade ederken derslere devam eden birçok öğrencinin BİLSEM'de huzur bulunduğunu ifade ettiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin önemli bir kısmı BİLSEM'e yönelik beklentilerinin karşılandığını ifade etse de kuruma yönelik memnuniyetin artması için öğrencilerin daha iyi tanınması yönünde çaba sarf edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli öğrenci, Bilim ve Sanat Merkezi, öğretim uygulamaları.

Gönderilme Tarihi: 20.03.2019

Kabul Tarihi: 16.06.2019

* Bu makale Prof. Dr. Behçet Oral danışmanlığında, Uğur Epçaçan tarafından yazılan, Bilim ve Sanat Merkezi'ndeki Öğretim Uygulamalarının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

** Öğr. Gör., Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, ugur56@siirt.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0240-7093

*** Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, oralbehcet@dicle.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6885-1683

THE PERCEPTIONS OF TALENTED STUDENTS ABOUT TEACHING PRACTICES IN SAC

Abstract

The aim of this research is to determine the perceptions of talented students about the teaching practices in SAC. This research was designed with case study. Semi-structured interview form prepared by the researchers were used to collect the data. The study group consisted of 56 talented students at Siirt Science and Art Center during the spring semester of 2017-2018 academic year. In the study, content analysis, one of the qualitative research methods, was used for the analysis of the data. The reliability formula proposed by Miles and Huberman was used to confirm the reliability of the study. As a result of the research, it was demonstrated that the majority of the students stated that the education in SAC contributed to their cognitive and personal development and that only a small number of students stated that they could not benefit from it at the level they wanted. Since almost all of the students had the opportunity to develop themselves in terms of their abilities, they advocated that the institution was very different from the school. While some of the students stated that they were absent from SAC due to their exams and fatigue, it was found that many students attending classes stated that they had found peace in SAC. Although a significant part of the students stated that their expectations were met, it was concluded that all students should be encouraged to be better acquainted with the institution.

Keywords: *Talented student, Science and Art Center, teaching practices.*

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin başından bu yana tüm toplumlarda var olan eğitim; durumu, ilgisi, gereksinimi ve özelliği ne olursa olsun her bireyin yegâne hakkıdır (Varış, 1991: 12). Bireyin hakkını ona teslim etmenin en doğru yolu onun bireysel farklılığını göz önünde bulundurup ona uygun programı sunmayı gerektirir. Bireysel farklılıklarından dolayı özel gereksinimli öğrencilerin bir kısmı özel yetenekli olarak tanımlanan bireylerden oluşmaktadır. Normal akranlarına göre önemli ölçüde akademik bir kapasiteye, yeteneğe sahip olan özel yetenekli öğrencilerin farklılıklarını görebilmek ve onları doğru anlayabilmek için onlara sunulan programın, öğretim uygulamalarının niteliği, bireye uygunluğu açısından önem arz etmektedir. Programın bireyin ihtiyaçlarını karşılaması, onun sahip olduğu potansiyeli desteklediği ölçüde önem kazanacaktır.

Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin yanında sosyo-ekonomik değişimlerden kaynaklı meydana gelen farklı ihtiyaçlar ve eğitimin bireysel gelişimde belirleyici bir hal alması, eğitimde ve programda yeni arayışlara yol açmıştır (Akpınar, 2011). Hızlı bir şekilde değişen dünyada bilim de büyük bir hızla değişmekte ve gelişmektedir. İnsanların, toplumların ve devletlerin bu değişime ayak uydurabildiği ölçüde daha iyi bir noktaya ulaşabilecekleri söylenebilir. Sözü edilen iyi noktaya ulaşmak yolunda, ülkenin sahip olduğu özel yetenekli öğrenci potansiyeli ve bu potansiyelin doğru bir şekilde değerlendirilmesi olumlu katkı sağlayabilecektir. Potansiyelin doğru bir şekilde değerlendirilmesinden kasıt, özel yetenekli öğrencilerin bireysel yetilerinin ve farklılıklarının farkında olmak, bu doğrultuda doğru öğretim uygulamalarını sunmaktır.

Özel yetenekli bireylere sunulan özel eğitim çalışmaları, günümüzde Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) aracılığıyla verilmektedir. Özel yetenekli öğrencilerin eğitim programları ve BİLSEM'de yapmış oldukları uygulamalar, eğitsel etkinlikler şüphesiz bu öğrencilerin eğitim seviyelerinin daha nitelikli bir noktaya gelmesini sağlama çabasını gütmektedir. Söz konusu çaba sahip olunan bu insan kaynağının doğru işlenmesinin yanında, ülkenin sahip olduğu diğer kaynakların da verimli bir şekilde kullanılmasına yardımcı olacaktır. Bunun için uygun eğitim ortamlarını hazırlaması beklenen Bilim ve Sanat Merkezleri'nin çok yönlü bir eğitim anlayışına sahip olduğu düşünüldüğünde özel yetenekli bireylerin kendilerini tanıma, özelliklerini, yeteneklerini daha iyi keşfetme ve kendilerini gerçekleştirme şansına sahip oldukları söylenebilir.

Özel yetenekli çocuklar önemli ulusal kaynaklardır. Bu çocuklar gerekli desteği sağlayan ve alakayı gösteren ebeveynler ve üst düzey zorlayıcı bir eğitim ile

işinin uzmanları, sanatkarları, ülkenin ve yer kürenin liderleri olabilirler (Emir ve Yaman, 2017: 3). Başaran'a (1994) göre tarihsel süreç içerisinde çocukların eğitiminden ilk olarak aileler sorumlu iken süreç içinde toplumlar da çocukların eğitiminden sorumlu hale gelmiştir. Dolayısıyla toplumlar varlığını sürdürecektir olan yeni nesillerin toplumsal davranışlarını şekillendirmede sorumluluk üstlenmişlerdir. Yazar ve Şimşek'e (2017) göre toplumların bireyleri nasıl eğitmesi gerektiği, insanlık tarihinin başından bu yana araştırma konusu olmanın yanında, günümüzde bireylere, yeteneklerine göre eğitim verilmesi gerektiği anlayışı kabul görmektedir. Bunun için bireysel farklılıkların dikkate alındığı, bireylerin yeteneklerini dışarı vuran öğretim uygulamalarına ve eğitim programlarına ihtiyaç vardır. Nitekim, Çoban (2017), eğitim programlarının rolünü; bir yandan içinde buldukları toplumun durumu ile ilgilenmek öte yandan toplumun değişimine ve gelişimine katkı sağlamak şeklinde açıklamıştır.

Uygun bir program ve öğretim hem özel yetenekli çocukların doğasını hem de yeteneklerinin ve becerilerinin seviyesini ortaya çıkaracaktır (Feldhusen ve Jarwan, 2000). Hesapçıoğlu (1994), bir eğitim programının işlevsellik, esneklik, amaçlara yönelik olma, toplumun değerlerine dayalı olma, uygulayıcılara yardımcı olma, bilimsellik, uygulanabilirlik ve ekonomiye uygunluk gibi özelliklere sahip olması gerektiğini ifade eder. Nitekim bir eğitim programının uygulama noktasında amacına ulaşabilmesi için bu özelliklere sahip olması önemlidir. 2004 yılında düzenlenen 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi'nde sunulan, Türkiye'de Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Durum Tespiti Raporu'nda da ifade edildiği gibi yüzyıllardır çeşitli ülkeler özel yetenekli çocukların eğitimi ve öğretimi ile ilgilenmiş konuyla ilgili ciddi sayıda çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Ancak bu konuda çalışmalar fazla olsa da Kılıç (2015), ülkemizde bu bireylerin özel eğitim ihtiyaçlarının tam manasıyla karşılanmadığını, nitelikli kamusal bir eğitim anlayışının üretilip pratiğe dökülemediğini ifade etmiştir. Sak ve Ayas'a (2017) göre Türkiye'de özel yetenekli bireylerin eğitimlerine dair çalışmalar Cumhuriyet'in ilk dönemlerine dayansa da bugün bu çeşit programların eksikliği dikkat çekmektedir. Sak'a (2016) göre yine de söz konusu programlara olan ilgi ve ihtiyacın yüksek oranda olması bu çeşit programların varlığını devam ettirmesinin ana sebebi şeklinde düşünülebilir. Bu düşünce ekseninde öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, BİLSEM'deki öğretim uygulamalarını incelemenin amaçlandığı bu çalışma ile özel yetenekliler için uygulanan eğitim programlarına karşı ilginin artacağı ve ihtiyaç odaklı hareket etmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma (Bildiren ve Türkkani, 2013; Özer Keskin, Keskin Samancı ve Aydın, 2013; Kurnaz, 2014) gibi, Bilim ve Sanat Merkezi kaynaklı yapılan benzer çalışmalardan farklı olarak özel yetenekli öğrencilerin sadece eğitim programlarını, öğretim uygulamalarını baz alarak hazırlanmıştır. Bu yönüyle yapılan diğer çalışmalardan farklılık arz etmesi önemlidir. Programdaki öğretim uygulamalarının olumlu ve olumsuz yönleriyle mevcut durumu, öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Olması gerekenler noktasında da benzer çalışmalardan gerekli araştırmalar yapılmış çözüm önerileri üzerinde tartışmaları sürülmüştür. Araştırma, alanda hem geliştirilen programların hem de ilgili programlara yönelik değerlendirmelerin eksikliğini hatırlatmakla birlikte, yapılması düşünülen program çalışmalarına ve değerlendirmelerine katkı sağlamaya yardımcı olabileceği düşüncesi açısından önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Bilim ve Sanat Merkezi'ndeki öğretim uygulamalarını, burada öğrenim gören öğrencilerin görüşleri doğrultusunda incelemektir. Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Öğrencilere göre;

1. BİLSEM'de sunulan eğitimin sağlamış olduğu katkılar nelerdir?
2. BİLSEM'de okumak ne anlama geliyor?
3. BİLSEM'de okuldan farklı olarak neler yapılmaktadır?
4. BİLSEM'den beklentiler nelerdir?
5. Eğitim programında sunulan etkinlikler ile ilgili görüşler nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, izlenen yol ve araştırmadaki süreç anlatılmıştır. Verilerin elde edilmesi, analizi ve bu süreçte araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için yapılan işlemlerle ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, bilimsel sorulara yanıt bulmada kullanılan ayırt edici bir yaklaşım olarak kabul edilen (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014: 21), durum çalışması ile desenlenmiş nitel bir araştırmadır. Durum çalışması, bütünsel bir betimleme ve açıklama bulma odaklı (Merriam, 2013: 42), bir ya da birden fazla olayın, sosyal grubun, programın veya ortamın ayrıntılı bir biçimde özgün ortamında incelenmesidir (Hays, 2004:218).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Siirt Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama araçlarından eksik doldurulan 6 form elendikten sonra kalan 56 özel yetenekli öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilere ait demografik özellikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Eğitim Programı	Cinsiyet	Sınıf										Toplam
		4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
Destek Eğitimi	K		1	1								2
	E	2	1									3
Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme	K			1	2	3	1					7
	E		1	1	2	1	1	1				7
Özel Yetenekleri Geliştirme	K	1	1	1	2	8	1				1	15
	E	2		1	3	1	2					9
Proje Üretimi ve Yönetimi	K					1	1				1	3
	E					1	2	1	1	5		10
Toplam		5	4	5	9	15	8	2	1	7	56	

Tablo 1 incelendiğinde, kız (27) ve erkek (29) öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. En çok öğrencinin (24) özel yetenekleri geliştirme programında olduğu belirlenirken, en az öğrencinin (5) destek eğitimi programında olduğu görülmektedir. Bunun yanında bireysel yetenekleri fark ettirme programında (14) ve proje üretimi ve yönetimi eğitimi programında (13) öğrenci olduğu tespit edilmiştir. Sınıf bazında ise 8. sınıflardan 15 ve 11. sınıflardan ise 1 katılımcı öğrenci bulunmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Kaynak bireyin ilgi, görüş, tutum ve davranışlarından faydalanmak için, serbest bilgi değişimine katkı sağlayan sosyal bir ortamın meydana getirildiği (Balcı, 2013) görüşme tekniği durum çalışmalarında yapılandırılmış araçlardır ve en azından basit, gerçeğe dayalı bilgi toplamada kullanılabilirler (Gillham, 2010). Hazırlanan görüşme formları, uygulama yapılmadan önce kapsam geçerliği için uzman görüşlerine sunulmuştur.

Uzmanlardan gelen görüşler değerlendirilip gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra görüşme formlarına son şekli verilmiştir.

Veri toplamak için gerekli mercilerden izinler alınmış, okul idaresi ile görüşülerek ayrı ayrı belirlenen gün ve saatlerde (öğrencilerin devam ettiği eğitim programları dikkate alınarak) görüşme formları öğrencilere uygulanarak çalışma gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların görüşlerini rahat bir şekilde ifade edebilmeleri için görüşmeler okul idaresinin belirlediği uygun bir oda veya derslikte yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan her bir öğrenci için Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde kodlamalar kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, verilerin çözümlenmesi için nitel araştırma yaklaşımlarından içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, bir ya da birden çok metnin içindeki kelimelerin, kavramların, temaların, deyimlerin, karakterlerin ya da cümlelerin varlıklarını belirlemek için ve onları sayıya dökmek için kullanılır (Kızıltepe, 2015: 254). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Veriler içerik analizinde derin bir işleme tabi tutulur. Fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259). Bu bağlamda araştırmacılar, her araştırma sorusu için elde edilen verileri inceleyip kodlar, kategoriler ve temalar oluşturmuştur. Belirlenen temalarda kategoriler ile kodlar birbiriyle ilişkili biçimde açıklanarak tablolar düzenlenmiştir. Ayrıca bulgular bölümünde, katılımcıların her araştırma sorusuna ilişkin vermiş oldukları cevaplardan doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında ortaya çıkan sonuçlar değerlendirilmiş ve bu sonuçlara dayalı çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini teyit etmek için oluşturulan kategoriler, araştırmacılar ve alanında uzman bir eğitim programcısı tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. İnceleme sonucunda “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan kategoriler belirlenmiştir. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra Miles ve Huberman'ın (2016) önermiş olduğu güvenilirlik formülü [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{(\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})}$] kullanılmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucu, öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak her bir temada oluşturulan kategoriler için ortaya çıkan güvenilirlik katsayıları ayrı ayrı hesaplanmış genel ortalamaları aşağıda verilmiştir:

BİLSEM’deki Eğitimin Öğrenciye Katkısı adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.93, BİLSEM’de Okumanın Anlamı adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.95, BİLSEM’in Okuldan Farkı adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.94, Beklentilerin Karşılanması Durumu adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.96, BİLSEM’den Beklentiler adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.97, Eğitim Programındaki Etkinlikler adlı temadaki kategorilerin genel ortalaması 0.93 olarak çıkmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, BİLSEM’deki öğretim uygulamalarına ilişkin, araştırmaya katılan öğrencilerden toplanan nitel verilerin çözümlenmeleri sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Araştırma soruları ayrı ayrı incelenmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda tema, kategori ve kodlara yer verilmiştir.

BİLSEM’de sunulan eğitimin sağlamış olduğu katkılar nelerdir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘BİLSEM’deki Eğitimin Öğrenciye Katkısı’ temasına ilişkin görüşlerinin 11 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin BİLSEM'de Almış Oldukları Eğitimin Kendilerine Sağladığı Katkılar ile İlgili Görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
BİLSEM'deki Eğitimin Öğrenciye Katkısı	Özgüven gelişimi	15	<ul style="list-style-type: none"> • Yeteneklerimin keşfi • Kendimi tanıma çabası
	Problem çözme becerisi	15	<ul style="list-style-type: none"> • Düşünerek anlamaya çalışma • Bir alternatif daha
	Eğlenerek öğrenme	14	<ul style="list-style-type: none"> • Hayattan zevk alma • Biraz daha bilgi
	Araştırma ve sorgulama becerisi	14	<ul style="list-style-type: none"> • Merak • Nesnelere arasındaki ilişki
	Yetenekleri keşfetme fırsatı	13	<ul style="list-style-type: none"> • Özgün davranışlar sergileme
	Yetenekleri geliştirme fırsatı	12	<ul style="list-style-type: none"> • Daha iyisini yapma
	Deney, uygulama ve gözlem ortamı	12	<ul style="list-style-type: none"> • Yapararak yaşayarak öğrenme • Somutlaştırma
	İleriki dönemler için iyi bir alt yapı imkanı	12	<ul style="list-style-type: none"> • Yola erken çıkma
	Farklı dallara ilgi	11	<ul style="list-style-type: none"> • Birden çok alanda uzmanlaşma isteği
	Bilim ve sanata önem anlayışı	3	<ul style="list-style-type: none"> • Derin bir bakış açısı kazandırma
Katkısı yok		3	<ul style="list-style-type: none"> • Kurumun amaçlarından uzak eğitim anlayışı

Öğrencilerin, BİLSEM'de almış olduğu eğitimin kendilerine sağlamış olduğu katkılara bakıldığında; “*özgüven gelişimi*”, “*problem çözme becerisi*”, “*eğlenerek öğrenme*”, “*araştırma ve sorgulama becerisi*”, “*yetenekleri keşfetme fırsatı*”, “*yetenekleri geliştirme fırsatı*”, “*deney, uygulama ve gözlem ortamı*”, “*ileriki dönemler için iyi bir alt yapı imkanı*”, “*farklı dallara ilgi*”, “*bilim ve sanata önem anlayışı*” kategorilerinin yanında, öğrencilerin durumla ilgili olumsuz görüşlerine yer veren “*katkısı yok*” kategorisi oluşturulmuştur. Öğrencilerin her bir kategori ile ilgili vermiş oldukları cevaplarla ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

“Özgüven gelişimi” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“Yeteneklerimi keşfettikçe kendime olan güvenim arttı.” (Ö3, Ö53)

“Kendimi tanımaya başlamam ortamlarda daha bir özgüvenle konuşmama yardımcı oldu.” (Ö18)

“Kendimi artık daha iyi ifade ediyorum.” (Ö55)

“Problem çözme becerisi” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir:

“Gelişen yeni bir durum karşısında beyin jimnastiği yapıyorum.” (Ö1)

“Buradaki eğitim hayatımı kolaylaştırdı.” (Ö28)

“Olaylara çok yönlü bakmayı öğrendim” (Ö31, Ö32)

“Sorunlara farklı çözüm yolları bulmaya çalışıyorum.” (Ö41)

“Eğlenerek öğrenme” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Burada yaptıklarımı severek, eğlenerek yapıyorum.” (Ö6)

“Dersleri eğlenceli bir biçimde işliyoruz.” (Ö45)

“BİLSEM’de hem eğleniyor hem de öğreniyorum.” (Ö56)

“Araştırma ve sorgulama becerisi” kategorisinde araştırmaya katılan bazı öğrencilerin görüşlerinden doğrudan yapılan alıntılar aşağıda verilmiştir:

“Araştırdıkça hayal gücümün geliştiğini fark ettim.” (Ö7)

“Çevremde gelişen olayları yargılamaya başladım.” (Ö10)

“Bilimsel gelişmeleri takip ediyor, güncel konulara daha çok hakim oluyorum.” (Ö22)

“Yetenekleri keşfetme fırsatı” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda olduğu gibi verilmiştir:

“Yeteneklerim hakkında daha fazla bilgi sahibi oldum.” (Ö12)

“Kişinin yeteneklerini fark etmesi çok keyifli...” (Ö21)

“Yeteneklerimin farkına vardıkça kendimi daha iyi hissediyorum.” (Ö55)

“Yetenekleri geliştirme fırsatı” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

“Buraya geldiğimden beri kendimi çok geliştirdim.” (Ö5, Ö6, Ö15)

“BİLSEM, ilgi odaklarım ve yeteneklerim konusunda ciddi katkılara sahip...” (Ö29)

“Yetenek alanım üzerinde uzmanlaştığımı hissediyorum.” (Ö47)

“Deney, uygulama ve gözlem ortamı” kategorisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda verilmiştir:

“Deney ve gözlemlerle bilgilerimizi pekiştirebiliyoruz.” (Ö14)

“Bilgilerimi uygulamaya dökebileceğim bir yerdeyim.” (Ö27)

“Öğrendiklerimiz, deneyler aracılığıyla daha kalıcı oluyor.” (Ö29)

“İleriki dönemler için iyi bir alt yapı imkanı” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda verildiği gibidir:

“Burada gördüğüm konuları daha sonra okulda görünce kendimi çok başarılı hissediyorum.” (Ö48)

“Okulda henüz görmediğim konuları burada görüyorum ve bunun sonrası için iyi olacağını düşünüyorum.” (Ö54)

“Farklı dallara ilgi” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“BİLSEM farklı alanlara ilgi duymamı sağladı.” (Ö26)

“Yeni bilgiler öğreniyorum ve farklı alanlara yönelme isteğim doğuyor.” (Ö37)

“Bilim ve sanata önem anlayışı” kategorisinde bazı öğrencilere ait görüşler doğrudan alıntılar ile aşağıda ifade edilmiştir.

“Sanatla ilgili merakım ve bilgim arttı.” (Ö41)

“BİLSEM, bana bilimin anlamını öğretti.” (Ö52)

“Katkısı yok” kategorisinde öğrencilerin bazılarına ait olumsuz görüşler doğrudan alıntılarla verilmiştir:

“Bazı derslerin hiç katkısı yok.” (Ö1)

“BİLSEM'in uzun vadede bir katkısının olduğunu düşünmüyorum. Çünkü verilen eğitim, kurumun amaçlarına hizmet etmiyor.” (Ö25)

BİLSEM’de okumak ne anlama geliyor?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘BİLSEM’de Okumanın Anlamı’ temasına ilişkin görüşlerinin 10 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

Tablo 3. Öğrencilerin, BİLSEM'de Okumanın Kendileri Açısından Neyi İfade Ettiği ile İlgili Görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
BİLSEM'de Okumanın Anlamı	Kendini özel hissetmek	14	<ul style="list-style-type: none"> • Kendini üst seviyede hissetme • Zeki olduğunu öne çıkarma • Kendisi için hazırlanmış özel bir yerde olma • Dış dünyadan uzaklaşmak
	Huzur bulmak	14	<ul style="list-style-type: none"> • Kendini bulmak • Çalışarak dinlenmek • Sürekli uğraş halinde olma
	Aktif olmak	13	<ul style="list-style-type: none"> • Daha çok ürün ortaya koyma isteği • Çok yönlü eğitim ortamı
	Çağdaş eğitim almak	13	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitimde modern yaklaşımlarla iç içe olma • Eğlencenin ve mutluluğun bulunduğu öğrenme merkezi
	Eğlenerek öğrenmek	13	<ul style="list-style-type: none"> • Sıkılmadan ders işleyip mutlu olmak
	Yetenekleri geliştirmek	10	<ul style="list-style-type: none"> • Yetenekleri geliştirme okulu • Yakın düzeydeki arkadaşlarla aynı dili kullanma
	Sosyalleşmek	7	<ul style="list-style-type: none"> • Takım halinde çalışmalar ortaya koyma
	Genel kültürü geliştirmek	5	<ul style="list-style-type: none"> • Genel kültür kapısı
	İç dünyasını dışa vurmak	4	<ul style="list-style-type: none"> • Aklından geçen düşünceleri öğrenme ortamında rahatça paylaşabilmek • Sıkıcı
	Vakit kaybı	4	<ul style="list-style-type: none"> • Uykusuzluk • Oraya çekecek bir şeyin olmaması

BİLSEM'de okumanın, kendileri açısından neyi ifade ettiği ile ilgili öğrencilerin görüşlerine bakıldığında; “kendini özel hissetmek”, “huzur bulmak”, “aktif olmak”, “çağdaş eğitim almak”, “eğlenerek öğrenmek”, “yetenekleri geliştirmek” “sosyalleşmek”, “genel kültürü geliştirmek” ve “iç dünyasını dışa vurmak”, kategorilerinin yanında, öğrencilerin durumla ilgili olumsuz görüşlerine yer veren “vakit kaybı” kategorisi oluşturulmuş ve bulgular analiz edilmiştir.

“Kendini özel hissetmek” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“Kendimi üst düzey bir öğrenci olarak hissediyorum.” (Ö2)

“Burada olmam zeki olduğum anlamına geliyor.” (Ö9)

“Yetenekli öğrencilerle bir arada olmak sanırım iyi bir anlama geliyor.” (Ö15)

“Kendimi daha özel hissediyorum.” (Ö53)

“Huzur bulmak” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“Stresten sıyrılıp iyi şeyler yaptığıma inanıyorum.” (Ö3)

“BİLSEM'e geldiğim iki gün, haftanın bütün yorgunluğunu atıyorum.” (Ö5)

“BİLSEM'e gelmek, benim için bir dinlenme noktasına gelmek gibi...” (Ö10)

“... hayattan zevk almaya başladım.” (Ö31)

“Bilgi yuvası, mutluluk anlamı...” (Ö40)

“Aktif olmak” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Her zaman aktif durumdasınız. Burada yapacak bir şeyler mutlaka bulursunuz.” (Ö7)

“Kendi oklumda pasif, burada sürekli çalışmalarla iç içe aktif durumdayım.” (Ö30)

“Çağdaş eğitim almak” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda olduğu gibi verilmiştir:

“Her öğrenci için uygun bir eğitimin verildiği yetenek okulu...” (Ö16)

“Klasik eğitim anlayışından uzak, çağdaş ve farklı bir platform...” (Ö21)

“...kitaba ve öğretmene bağlı kalmamak demek.” (Ö26)

“Eğlenerek öğrenmek” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

“Kısıtlama olmadan eğlenerek öğrenimimi gerçekleştirdiğim bir yer...” (Ö19)

“BİLSEM'e gitmek, bir eğlence dünyasına gitmek gibi...” (Ö51)

“Yetenekleri geliştirmek” kategorisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda verilmiştir:

“Yeteneklerimi geliştirmem için bir fırsat, en iyi şekilde kullanmaya çalışıyorum.” (Ö14)

“BİLSEM demek, yetenek gelişimi demek...” (Ö39)

“Sosyalleşmek” kategorisinde bazı öğrencilere ait görüşler doğrudan alıntılar ile aşağıda ifade edilmiştir.

“Sosyalleşebildiğim, bana yakın kişilerin olduğu bir yer...” (Ö27)

“Arkadaşların eğitim düzeyi birbirine yakın, bu daha rahat iletişim kurmak anlamına geliyor.” (Ö45)

“Genel kültürü geliştirmek” kategorisinde öğrencilerin bazılarına ait olumsuz görüşler doğrudan alıntılarla verilmiştir:

“Genel kültürümü geliştirme imkanı bulduğum güzel bir yer...” (Ö4)

“Geldiğimden beri genel kültür konusunda daha iyi olduğumu düşünüyorum.” (Ö11)

“İç dünyasını dışa vurmamak” kategorisinde araştırmaya katılan bazı öğrencilerin görüşlerinden doğrudan yapılan alıntılar aşağıda verilmiştir:

“Kafamda canlandırdığım resim ve projeleri birebir hayata geçirmek demek.” (Ö12)

“Bütün düşüncelerimi rahatça paylaşabiliyorum.” (Ö28)

“Vakit kaybı” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarına ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“Gerekli olan eğitimi tam alamadığım için bir anlam ifade etmiyor.” (Ö23)

“Sıkıcı, vakit kaybettiğim bir yere gidiyorum.” (Ö24)

“BİLSEM'in bazen uykusuzluk anlamına geldiğini düşünüyorum.” (Ö29)

BİLSEM'de okuldan farklı olarak neler yapılmaktadır?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘BİLSEM’in Okuldan Farkı’ temasına ilişkin görüşlerinin 7 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilere Göre BİLSEM'i Okuldan Ayıran Faktörler

Tema	Kategori	f	Kod
BİLSEM'in Okuldan Farkı	Atölye, deney ve uygulama ortamı	22	<ul style="list-style-type: none"> Her gün deney yapma imkanı Teoriden çok uygulamalı öğrenme
	Materyal zenginliği	18	<ul style="list-style-type: none"> Her ders için kapsamlı araç-gereçler Ders aralarında oyun oynama (langırt vs.)
	Aktivite çeşitliliği	12	<ul style="list-style-type: none"> Birbirinden farklı zekâ ürünü etkinlikler
	Yetenek odaklı bireysel eğitim	9	<ul style="list-style-type: none"> Yetenek gelişimine dayalı çalışmalar
	Test ve sınav olmaması	5	<ul style="list-style-type: none"> Can sıkıcı yazılılar yok
	Sınıf mevcudu avantajı	1	<ul style="list-style-type: none"> Kalabalık olmayan sınıflar
	Bir farkı yok	2	<ul style="list-style-type: none"> Pek bir fark yok

Öğrencilere göre BİLSEM'i okuldan ayıran faktörlere bakıldığında; “atölye, deney ve uygulama ortamı”, “materyal zenginliği”, “aktivite çeşitliliği”, “yetenek odaklı bireysel eğitim”, “test ve sınav olmaması”, “sınıf mevcudu avantajı” kategorilerinin yanında, öğrencilerin durumla ilgili olumsuz görüşlerine yer veren “bir farkı yok” kategorisi oluşturulmuş ve bulgular analiz edilmiştir.

“Atölye, deney ve uygulama ortamı” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“Okulmda deney yapma imkanım kısıtlı iken burada her gün deney yapabilmek hoşuma gidiyor.” (Ö2)

“Uygulamalı eğitim farkı...” (Ö10)

“Öğrendiklerimizi pratiğe dökabiliyoruz.” (Ö27)

“Teorik çalışmalar yerine daha çok deneysel çalışıp yaptıklarımızı ispatlamaya çalışıyoruz.” (Ö28)

“Materyal zenginliği” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Resim, müzik ve zekâ oyunları gibi derslerde bol materyale sahip olmak güzel bir durum.” (Ö1)

“Araç gereçlerimiz daha kapsamlı...” (Ö12)

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

“Aktivite çeşitliliği” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda olduğu gibi verilmiştir:

“BİLSEM’de faaliyet çok ve bu gelişimimize katkı sağlıyor.” (Ö6)

“Bol etkinlikle işlediklerimizi pekiştiriyoruz.” (Ö45)

“Yetenek odaklı bireysel eğitim” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

“Okulda yeteneğinize göre birebir eğitim almak gibi bir şey yok ama burada var.” (Ö8)

“İyi olduğum resim alanında detaylı teknikleri kullanarak daha iyi çiziyorum.” (Ö40)

“Aldığım üst düzey eğitim ile istediğim noktada hissediyorum.” (Ö45)

“Test ve sınav olmaması” kategorisinde öğrencilerin bazılarında ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda verilmiştir:

“... daha güzel olan şey ise burada test çözmiyoruz.” (Ö19)

“Sınav ve yazılı gibi stres yapan şeyler yok.” (Ö55)

“Sınıf mevcudu avantajı” kategorisinde öğrencinin görüşü doğrudan alıntı yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“BİLSEM’de sınıf mevcudumuz az olduğu için daha iyi eğitim alıyoruz.” (Ö13)

“Bir farkı yok” kategorisinde bazı öğrencilere ait görüşler doğrudan alıntılar ile aşağıda ifade edilmiştir.

“Okuldan farklı bir tarafı olduğunu düşünmüyorum.” (Ö23)

“Hiçbir farkı yok...” (Ö24)

BİLSEM’de sunulan eğitim beklentilere cevap veriyor mu?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘Beklentilerin Karşılanması Durumu’ temasına ilişkin görüşlerinin 3 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. BİLSEM'deki Eğitimin Öğrencilerin Beklentilerini Karşılama Durumu

Tema	Kategori	f	Kod
Beklentilerin Karşılanması Durumu	Olumlu	46	• Evet, beklentileri karşılıyor
	Olumsuz	6	• Hayır, beklentileri karşılamıyor
	Kısmen olumlu	4	• Beklentileri biraz karşılıyor

BİLSEM'deki eğitimin öğrencilerin beklentilerini karşılama durumuna göre, “olumlu”, “olumsuz” ve “kısmen olumlu” kategorileri oluşturulmuş ve bulgular analiz edilmiştir.

“Olumlu” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarında ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“Özellikle okuldakine benzer bir eğitim programının olmaması yani esnek ve kişiye göre bir program anlayışı...” (Ö18)

“Bu şekilde devam ederek zaten gerekli başarıyı ortaya koyacağıma inanıyorum.” (Ö42)

“Olumsuz” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“Açıkçası BİLSEM'in beklentilerimi karşılamadığını düşünüyorum.” (Ö23)

“Öğrencilerin yeterince tanınıp ona göre eğitimin verilmediğini düşünüyorum.” (Ö25)

“Kısmen olumlu” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Daha kapsamlı ve düzenli olmasını isterdim.” (Ö26)

“Normal bir okuldan daha ilerde bir eğitim anlayışına sahip olmalı.” (Ö45)

BİLSEM'den beklentiler nelerdir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘BİLSEM’den Beklentiler’ temasına ilişkin görüşlerinin 6 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin BİLSEM'deki Eğitimden Beklentileri

Tema	Kategori	f	Kod
BİLSEM'den Beklentiler	Nitelikli birey yetiştirme	5	• Kültürlü ve hayata daha anlamlı bakan bireyler
	Tüm dersleri görme	3	• Daha çok yararlanma isteği
	Öğretmen eksiğinin giderilmesi	2	• Her branştan öğretmen ihtiyacı
	Daha çok dil eğitimi	1	• Yabancı dil eğitiminin önemi
	Spor bölümü açılması	1	• Spor yeteneği olan bireyler
	İstihdamda BİLSEM ayrıcalığı	1	• Ekstra ayrıcalıklar

Öğrencilerin BİLSEM'deki eğitimden beklentilerine bakıldığında; “*nitelikli birey yetiştirme*”, “*tüm dersleri görme*”, “*öğretmen eksiğinin giderilmesi*”, “*daha çok dil eğitimi*”, “*spor bölümü açılması*”, “*istihdamda BİLSEM ayrıcalığı*” kategorileri oluşturulmuş ve bulgular analiz edilmiştir.

“Nitelikli birey yetiştirme” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“*BİLSEM, eğitimiyle nitelikli insan yetiştirmeye de katkı sağlamalı...*” (Ö10)

“*Nitelik açısından kişiyi daha ileri bir noktaya taşımalı...*” (Ö47)

“Tüm dersleri görme” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“*Giremediğim diğer derslere girip yararlanmak istiyorum.*” (Ö2)

“*En büyük beklentim tüm derslere girebilmek.*” (Ö3)

“Öğretmen eksiğinin giderilmesi” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda olduğu gibi verilmiştir:

“*Öğretmen eksikliklerinden dolayı BİLSEM'i aksatabiliyorum.*” (Ö25)

“*Sürekli öğretmen eksikliği söz konusu...*” (Ö28)

“Daha çok dil eğitimi” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

“*BİLSEM'de yabancı dil öğrenmek çok kolay olur. Bunun için dil eğitimi daha fazla verilmeli.*” (Ö53)

“Spor bölümü açılması” kategorisinde öğrenciye ait görüş doğrudan alıntı yoluyla aşağıda verilmiştir:

“... spor bölümü de açılrsa iyi olur.” (Ö9)

“İstihdamda BİLSEM ayrıcalığı” kategorisinde öğrencinin görüşü doğrudan alıntı yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

“Bir mesleğe yerleşmede BİLSEM’li olmanın avantajı olmalı...” (Ö19)

Eğitim programında sunulan etkinlikler ile ilgili görüşler nelerdir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ‘Eğitim Programındaki Etkinlikler’ temasına ilişkin görüşlerinin 5 kategori altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin Eğitim Programında Kendilerine Sunulan Etkinliklerle İlgili Görüşleri

Tema	Kategori	f	Kod
Eğitim Programındaki Etkinlikler	Yetenek ve ilgi alanına katkıda bulunması	14	<ul style="list-style-type: none"> İlgili olunan konuya daha çok zaman ayırma Yeteneklerini farklı etkinlikler üzerinde geliştirme
	Kalıcı öğrenmeyi sağlaması	14	<ul style="list-style-type: none"> Tekrar ederek öğrenme imkanı vermesi Dokunarak, uygulayarak işlemi gerçekleştirme hazzı
	Zamanı eğlenerek yönetme becerisi	12	<ul style="list-style-type: none"> Öğrenmeyi eğlence ile birleştirerek zamanı değerlendirme Zamanı doğru kullanarak mutlu olma
	Kendini ifade etmeye fırsat vermesi	10	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal ilişkilerin gelişimi Düşündüklerini ve hissettiklerini konuşma ve yapma fırsatı
	Yeterli değil	6	<ul style="list-style-type: none"> Materyal olanakları kısıtlı Uygulama ortamlarının düzensizliği

Öğrencilerin eğitim programında kendilerine sunulan etkinliklerle ilgili görüşlerine bakıldığında, “yetenek ve ilgi alanına katkıda bulunması”, “kalıcı öğrenmeyi sağlaması”, “zamanı eğlenerek yönetme becerisi”, “kendini ifade etmeye fırsat vermesi” kategorilerinin yanında, öğrencilerin durumla ilgili olumsuz görüşlerine yer veren “yeterli değil” kategorisi oluşturulmuş ve bulgular analiz edilmiştir.

“Yetenek ve ilgi alanına katkıda bulunması” kategorisi içerisinde öğrencilerin bazılarında ait görüşler doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda ifade edilmiştir.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

“Etkinlikler, hem yeteneklerimizin gelişimine hem de ilgi alanımızın genişlemesine katkıda bulunuyor.” (Ö5)

“Derse olan ilğimizi arttıran etinliklerin yapılması gerçekten işe yarıyor.” (Ö20)

“Kişiyi geliştirmeye yönelik etinlikler sunuluyor ve bu hayatımızı olumlu etkiliyor.” (Ö21)

“...çok farklı, bilime ve sanata olan ilginiz artıyor.” (Ö41)

“Kalıcı öğrenmeyi sağlaması” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki şekildedir:

“Yapılan çalışmalar bilimsel ve sanatsal anlamda öğrendiklerimizi kalıcı bir hale getiriyor.” (Ö10)

“...uygulamalar sayesinde öğrendiklerimi daha kalıcı kılıyor.” (Ö48)

“Zamanı eğlenerek yönetme becerisi” kategorisindeki öğrencilerin bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Etkinlikler, eğlenerek öğrenmeye yardımcı olduğu için zamanı daha dolu dolu değerlendirebiliyorum.” (Ö11)

“O kadar eğlenceli ve yerinde çalışmalar yapıyoruz ki bazen keşke okul yerine hep BİLSEM'e gelseydim diyorum.” (Ö17)

“Kendini ifade etmeye fırsat vermesi” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda olduğu gibi verilmiştir:

“Fikirlerimizi etinlikler aracılığıyla daha rahat ifade etme fırsatı sunuluyor.” (Ö22)

“Stresten uzak çalışmalar yaptığınız için kendinizi daha iyi hissediyor ve daha güzel ifade ediyorsunuz. Yapabildiğiniz her şeyi yapmak istiyorsunuz.” (Ö29)

“Yeterli değil” kategorisi içerisinde bazı öğrencilerin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

“İmkanlar biraz kısıtlı, elimizde olan malzemeler ile etinlikleri yapmaya çalışıyoruz.” (Ö19)

“Çok eksik, beş hafta aynı deneyle uğraştığımı hatırlıyorum.” (Ö23)

“Biraz sıkıcı, bazen tekrarlayıcı olabiliyor.” (Ö25)

“Bence etinlikler daha yaratıcı şeyler üzerine olmalı.” (Ö38)

TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde Bilim ve Sanat Merkezi'nde okuyan özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'deki öğretim uygulamalarına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla elde edilen bulgular, alan yazında önceden yapılan araştırma sonuçları ile birlikte tartışılarak verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, 'BİLSEM'deki Eğitimin Öğrenciye Katkısı' temasına ilişkin görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin büyük çoğunluğunun ($f=53$), kurumun katkılarını dile getirdiği, çok az sayıdaki öğrencinin ($f=3$) ise kurumdaki eğitim anlayışını istedikleri gibi bulmadıklarını, dolayısıyla kendilerine *bir katkısının olmadığını* öne sürdükleri tespit edilmiştir. Öğrenciler daha çok; özgüven gelişimi, problem çözme becerisi, eğlenerek öğrenme, araştırma ve sorgulama becerisi, yetenekleri keşfetme fırsatı, yetenekleri geliştirme fırsatı, deney, uygulama ve gözlem ortamı, ileriki dönemler için iyi bir alt yapı imkanı ile farklı dallara ilgi şeklinde kurumun kendilerine önemli katkılarda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bazı öğrencilerin de bilim ve sanatı daha çok önemsemeye başladığı, bununla ilgili derin bir bakış açısı kazandıklarına yer verdiği tespit edilmiştir. Kunt ve Tortop'un (2013), 112 özel yetenekli öğrencinin, Bilim ve Sanat Merkezleri'ne ilişkin metaforik algısını incelediği çalışmada, öğrencilerin tamamının olumlu metaforlar kullandığı ve yukarıda ifade edilen durumlara benzer önemli katkılarının olduğunu dile getirdiği gözlenmiştir. Güneş'in (2015), Bilim ve Sanat Merkezi'ndeki öğrencilerin problem çözmeye ilişkin yansıtıcı düşünme becerilerini, öğrencilerin matematik başarıları ile matematiğe karşı tutumlarını incelediği çalışmasında; öğrencilerin problem çözerken sorgulama ve değerlendirme boyutlarına çoğunlukla katıldığı sonucu çıkmıştır. Karabey'in (2010), ilköğretimde okuyan özel yetenekli çocukların yaratıcı problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini araştırıp belirlemeyi amaçladığı çalışmasında 6. ve 7. sınıftaki öğrencilerin, yaratıcı problem çözümleri ile eleştirel düşünme becerileri arasında olumlu yönde güçlü bir ilişki olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların, yapılan bu çalışmada problem çözme ve araştırma, sorgulama becerilerinin geliştiğini ifade eden öğrencilerin görüşlerini desteklediği görülmektedir.

'BİLSEM'de Okumanın Anlamı' temasında öğrencilerin çoğunluğu ($f=52$), bu kurumda eğitim almanın iyi anlamlar çağrıştırdığını ifade etmiştir. Öğrenciler, *kendini özel hissetmek, huzur bulmak, aktif olmak, çağdaş eğitim almak, eğlenerek öğrenmek ve yetenekleri geliştirmek* kavramlarını yoğun ve birbirine yakın sayıda kullanmışlardır. Bazı öğrenciler de kurumun kendi seviyesine yakın arkadaşlar edinmek için iyi bir araç olduğunu, bunun kendileri açısından *sosyalleşmek*

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

anlamına geldiğini, *iç dünyalarını daha rahat dışa vurduklarını* ve *genel kültürlerini geliştirdiklerini* belirtmiştir. Konuyla ilgili olumsuz kanaatleri olan öğrenciler (f=4) ise burada okumanın bir *vakit kaybı* anlamına geldiğini söylemişlerdir. Sebeplerini de kurumun sıkıcı olduğu, okula ayrılan zaman da düşünüldüğünde yoğun tempodan dolayı uykusuz kaldıkları ve kendilerini oraya çekecek bir şeyin olmadığı şeklinde açıklamışlardır. Kurumun kendilerine olumlu anlamda katkıları olduğunu söyleyen ve bu kurumda okumanın kendileri için iyi anlamlar çağrıştırdığını öne süren öğrenci görüşleri değerlendirildiğinde, MEB'in (2013) yayımladığı *Özel Yetenekli Bireylerin Eğitimi Strateji ve Uygulama Kılavuzu*'nda vurgulanan misyon ve *Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi*'nde (2016) ifade edilen amaçlar ile söylemlerin tutarlı olduğu görülmektedir. Ancak az sayıda da olsa olumsuz kanaat bildiren öğrenci görüşlerini de dikkate almak ve bunun için gerekli önlemleri almak faydalı olacaktır.

'BİLSEM'in Okuldan Farkı' temasında olumlu görüş bildiren öğrencilerin sayısı (f=54) olumsuz görüş bildirip de *bir farkı olmadığını* belirtenlerden (f=2) çok fazla olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük kısmı *atölye, deney ve uygulama ortamı, materyal zenginliği, aktivite çeşitliliği ile yetenek odaklı bireysel eğitim* imkânlarına yeterli bir biçimde yer vermiştir. Bazı öğrenciler de bu kurumda, okuldaki gibi *test ve sınavların olmaması* ve *sınıf mevcudu avantajının* kendileri için oldukça önemli olduğunu söylemişlerdir. Su, Sağlam ve Mutlu (2017), özel yetenekli öğrencilerin "BİLSEM" ve "okul" kavramlarına dair algılarını karşılaştırmak üzere bir metafor çalışması yapmıştır. İlgili çalışmada "BİLSEM" kavramı için en sık *beyin, evimiz ve aile* metaforları, "Okul" kavramı için ise en sık *hapis, aile ve sınav* metaforları kullanılmıştır. Genel olarak öğrencilerin BİLSEM'i okula göre daha pozitif algıladıkları, özellikle okulun *sınav* metaforuyla ifade edilmesi bu araştırmadaki öğrencilerin görüşleriyle uyumlu olması açısından dikkat çekmiştir. Epçaçan, Pesen ve Üzüm'ün (2018), özel yetenekli öğrencilerin algıları üzerinden "okul" ve "BİLSEM" kavramlarını inceledikleri çalışmada da benzer sonuçlar çıkmıştır. "Okul" daha çok ikinci ev, eğitim yuvası, hapisane, ezber, soğuk ve yoğun trafik metaforları ile anılırken, "BİLSEM" ise teneffüs zili, festival, cennet, atölye, özgürlük ve yetenek okulu metaforları ile anılmıştır. Aktepe ve Aktepe (2009) öğrencilerin görüşlerine başvurdukları çalışmalarında, Kırşehir BİLSEM örneğinde, en çok kullanılan öğretim yöntemi olarak atölyede veya sınıf ortamında deney yapma ve öğrencilerin ders konuları hakkında düşüncelerini söyleme, tartışma ortamı imkânına sahip olma sonuçlarına ulaşmıştır. Ulaşılan sonuçlar, bu araştırmada, kurumda sahip olduğu imkânları dile getiren öğrenci görüşlerini desteklemektedir.

BİLSEM'de uygulanan eğitimin öğrencilerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığını incelemek için oluşturulan 'Beklentilerin Karşılanması Durumu' temasına göre öğrenciler, *olumlu* (f=46), *olumsuz* (f=6) ve *kısmen olumlu* (f=4) yönünde görüş bildirmiştir. Bunun yanında öğrencilerin, beklentilerinin neler olduğunu belirlemek için 'BİLSEM'den Beklentiler' teması oluşturulmuştur. Öğrenciler beklentilerini; bilimsel gelişimin yanında kültürlü ve hayata daha anlamlı bakan *nitelikli birey yetiştirme* (f=5), sadece girdiği yetenek alanıyla sınırlı kalmayıp daha çok yararlanmak istediği için *tüm dersleri görme* (f=3), öğretmen eksiğinin giderilmesi (f=2), *daha çok dil eğitimi* (f=1), sportif yeteneklere sahip olanlar için *spor bölümünün açılması* (f=1) ve *istihdamda BİLSEM ayrıcalığının olması* (f=1) gerektiği şeklinde açıklamıştır. Sarı (2013) BİLSEM'ler için önerilerini dile getirdiği çalışmasında, bu alanda yetişmiş personel sorununa değinmiştir. Öğretmen açıklarının görevlendirmeler yoluyla yapıldığını, bu şekilde çalışan öğretmenlerin özel yetenekli çocukların eğitiminde yeterli olmayacağını ve bu durumun BİLSEM'lerin başarısını olumsuz etkileyeceğini söylemiştir. Nitekim Cülha, Ateş ve Nazlı'nın (2018) özel yetenekli öğrencilerin ideal öğretmene ilişkin görüşlerini incelediği metafor çalışmasında öğrencilerin, ideal öğretmeni betimlerken, kendilerini destekleyen ve ihtiyaçlarına cevap veren biri olarak algıladıkları bulgusu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalarda da görüldüğü üzere öğretmenlerin, özel yeteneklilerin eğitiminde kullanılan yöntem, teknik ve stratejilere ilişkin eğitimler alması gerektiği, öğretmen eksiğinin (beklentileri karşılayacak şekilde) *giderilmesi* talebinin ihtiyaç odaklı bir talep olduğu anlaşılmıştır.

Öğrencilerin, eğitim programında kendilerine sunulan etkinliklerle ilgili görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=50) etkinlikleri çeşitli faktörlerden dolayı gelişimleri açısından yeterli bulurken, diğer öğrenciler (f=6) uygulanan etkinlikleri, materyal olanaklarının kısıtlı olmasına ve uygulama ortamlarının düzensizliğine bağlı olarak yeterli bulmamıştır. Rogers'a (2007) göre, özel yetenekli çocukların eğitim uygulamalarına ilişkin yeniden ders değerlendirmelerinde bazı düşünceler alandaki geleneksel uygulamadan kaynaklansa da, yetenekli öğrencinin entelektüel olarak nasıl ders işlediği konusunda yeniden değerlendirme yapılması gerekmektedir. Özel yetenekli çocuklara uygun ve tam olarak nasıl hizmet edileceğinin yeniden kavramsallaştırılması gerektiği düşüncesi, bu çalışmada, aldığı eğitimi yeterli bulmadığını dile getiren öğrencilerin arzuladığı eğitim ortamına kavuşmaları açısından önemli ve yerine getirilmesi gereken bir düşünce olarak görülmektedir. Benzer şekilde Ecker-Lyster ve Niileksela (2017), özel yetenekli öğrencilerin eğitimlerinin geliştirilmesine yönelik çalışma yapmıştır. Çalışmada, yetersiz temsil edilen özel yetenekli öğrenciler için umut verici olduğu düşünülen en iyi uygulamalar araştırılmış ve bu boşluğun doldurulmasının

amaçlandığı dikkat çekmiştir. Çok kültürlü eğitim, rehberlik ve bilişsel olmayan beceri gelişimi, yetenekli eğitimcilerin programlamayı geliştirmek için kullanabilecekleri umut vaat eden üç alan olarak gösterilmiştir.

Etkinlikleri yeterli bulan öğrenciler; etkinliklerin *yetenek ve ilgi alanlarına katkıda bulunduğunu*, tekrar ederek, dokunarak ve uygulayarak yapma imkânı verdiği için *kalıcı öğrenmeyi sağladığını, zamanı eğlenerek yönetme becerisini geliştirdiğini ve kendini ifade etmeye fırsat verdiğini* söylemiştir. Bu sonucu destekler nitelikte bir çalışmaya yapan Laine ve Tirri (2015), Fin ilkokul öğretmenlerinin, özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını araştırdıkları çalışmalarında, öğretmenlerin önemli bir kısmının ek etkinlikler yaptığını, ödev ve materyalleri öğrencilere göre farklılaştırdığını ve bağımsız öğrenmeyi teşvik ettiğini anlattığı belirlenmiştir. Kirk, Gallagher ve Coleman (2017: 332) özel yetenekli öğrencilerin eğitsel ihtiyaçlarını karşılamak üzere birtakım amaçlardan söz etmiştir. Bunlar, çeşitli içerik alanlarına, beceri seviyelerine uygun olan önemli kavramsal sistemlere hakim olmak, öğrencilerin daha bağımsız ve yaratıcı olmalarını sağlayan beceriler ve stratejiler geliştirmek ve onları öğrenme sürecinin kaçınılmaz bir parçası olan rutinlerden uzaklaştıracak öğrenme zevki ve heyecanı geliştirmek şeklinde anlatılmıştır. Kaya (2013), benzer şekilde özel yetenekli öğrencilerin eğitimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda farklı olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle özel yetenekli öğrencilere verilmesi gereken eğitimin nasıl olması gerektiğini araştırmış ve önerilen çeşitli modelleri, programları ve BİLSEM'lerdeki eğitim sistemini incelemiştir. Özel yetenekli bireylerin aldığı eğitimin daha nitelikli bir boyuta ulaşması gerektiğini belirtmiş ve bunun için, Osmanlı dönemindeki Enderun Mektebi'ni ve gelişmiş ülkelerin konuyla ilgili eğitim sistemlerini doğru bir şekilde değerlendirmenin, sürece katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Enç'e (2005) göre, üstün beyin gücünün özel eğitimi için kurulan ve o zamanki dünya ülkelerinde yetenekli bireylerin eğitimi için bir benzerinin bulunmadığı tarihçiler tarafından kabul edilen Enderun Mektepleri büyük bir öneme sahiptir. Henshon'ın (2018), yetenekli çocuklar ve eğitimlerine yönelik yaptığı çalışmalarla bilinen, aynı zamanda Üstün Yetenekli Çocuklar Dünya Konseyi başkanı olan Julia Link Roberts ile yaptığı söyleşide, Roberts, eğitimin farklılaştırılması konusunda birtakım tavsiyelerde bulunmuştur. Çocukların günlük öğrenme fırsatlarını sağlamak için daha hızlı ve daha karmaşık bir seviyede öğrenenler de dahil olmak üzere tüm çocukların sürekli ilerlemesini sağlamak durumunda olmanın önemini hatırlatmıştır. Son olarak öğrenim fırsatlarının daha üst düzey düşünme ve problem çözme içerdiği gerektiğinin önemli olduğunu vurgulamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada oluşturulan temalarda, katılımcıların büyük çoğunluğuna göre BİLSEM'de sunulan eğitim programındaki etkinliklerin ve öğretim uygulamalarının; bireyde özgüven gelişimi, problem çözme, araştırma ve sorgulama becerilerinin yanında yetenekleri keşfetme ve geliştirme şeklinde katkılarının olduğu görüşü hakim olsa da söz konusu eğitimin istedikleri düzeyde olmadığını, dolayısıyla bu kurumdan istediğini alamadığını belirten az sayıda öğrencinin de olduğu tespit edilmiştir. BİLSEM'de öğrenim görmeyen, öğrenciler için, kendilerini özel hissetmek, huzur bulmak ve kendi düzeyindeki bireylerle sosyalleşmek gibi iyi anlamlar çağrıştırdığı, bu sayede öğrencilerin kendilerini daha rahat hissedip geliştirdikleri sonucuna ulaşılsa da bazı öğrencilerin okulla birlikte BİLSEM'deki eğitim temposuna ayak uydurmadığı, yorulduğu, uykusuz kaldığı ve sınav endişesi taşıdığı da ayrı bir gerçektir. BİLSEM'i okuldan ayıran faktörlerin değerlendirildiği temada öğrencilerin tamamına yakınının, kurumun okuldan çok farklı olduğu görüşünü savunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler, her gün deney ve uygulama yapma fırsatına sahip olmayı önemli bir farklılık olarak görmüştür. En çok dikkat çeken durumlardan birinin de öğrencilerin kurumda test ve sınav olmamasından kaynaklı memnuniyetidir. Bu sonuçtan yola çıkarak aslında öğrencilerin yeteneklerini geliştirip kendilerini gerçekleştirmek için neyi arzuladıklarının ipuçlarını görmek mümkündür. Öğrencilerin beklentilerine ilişkin bireysel farklılıkların dikkate alınması ve ihtiyaçların karşılanması yönünde ciddi bir gayretin olduğu, ancak kurumsal düzeyde öğretmen eksikliğinin giderilmesi ve birtakım ayrıcalıkların sunulamaması gibi henüz tam olarak karşılanamayan taleplerin olduğu sonucu elde edilmiştir.

BİLSEM'de özel yetenekli öğrencilerin eğitimini yeterli ve ikna edici düzeyde yerine getirmek, önemli olmakla birlikte olması gereken ve arzulanan bir sonuçtur. Bunun için;

- Kurumdan istediğini alamadığını belirten öğrencilerin durumlarının bir daha gözden geçirilmesi, bu öğrencilerin farklı özellikleri söz konusu ise öğretim uygulamalarının yeniden güncellenmesi faydalı olacaktır.
- Okulla birlikte BİLSEM'deki eğitimi yürütemeyen, yorulduğunu, uykusuz kaldığını ifade eden öğrencilerin dile getirdiği bu ve benzeri problemler dikkate alınmalıdır. Çözüm önerisi olarak tam zamanlı BİLSEM eğitimi, en azından temel eğitim tamamlandıktan sonra düşünülebilir. Bu sayede yetenekli çocukları çok daha iyi yetiştirmek mümkün olabilir.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

- Özellikle ortaokul ve lise öğrencilerinin son yıllarında girdikleri sınavlarda, lise giriş sınavı (LGS) ve üniversite giriş sınavları; temel yeterlilik testi (TYT) ve alan yeterlilik testi (AYT), yaşadıkları kaygılardan dolayı ciddi anlamda devamsızlık yaptıkları gözlenmiştir. Bunun önüne geçmek için çözüm önerisi olarak, BİLSEM öğrencileri için üniversiteye yerleşmede ek puan veya sınavsız geçiş hakkı ve bir mesleğe yerleşmede birtakım avantajlara sahip olmak gibi, devamsızlığa tedbir olabilecek ve öğrencinin yeteneklerini daha iyi geliştirebilecek ayrıcalıkların tanınması yararlı olabilir.
- Etkinliklerden daha fazla yarar sağlamak ve öğrencinin özel durumuna ilişkin beklentilerine daha iyi cevap verebilmek için alandan yetişmiş kişilerin kurumda istihdam edilmesine dikkat edilebilir. Aynı zamanda eğitimcilere, özel eğitim alanında özel yetenekli çocuklara yönelik yüksek lisans yapma fırsatı verilmesi, verimli bir eğitim için katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi. (2004). *Üstün yetenekli çocuklar durum tespiti komisyonu ön raporu*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Akpınar, B. (2011). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: Data Yayınları.
- Aktepe, V. & Aktepe, L. (2009). Fen ve teknoloji öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin öğrenci görüşleri: Kırşehir BİLSEM örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10 (1), 69-80.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu matbaası.
- Bildiren, A. & Türkkani, B. (2013). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Perspektifinden Bilim ve Sanat Merkezlerinin Hoş Ve Hoş Olmayan Özellikleri ve Değişiklik Talepleri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), Özel Sayı, 128-135.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cülha, A., Ateş, R., & Nazlı, K. (2018). Özel Yetenekli Öğrencilerin İdeal Öğretmene İlişkin Metaforları. *Harran Education Journal*, 3(1), 39-51. <http://dx.doi.org/10.22596/2018.0301.39.51>
- Çoban, A. (2017). Program geliştirmenin toplumsal temelleri. B. Oral ve T. Yazar (Ed.), *Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme* içinde (s.151-171). Ankara: Pegem Akademi.
- Ecker-Lyster, M. & Niileksela, C. (2017). Enhancing gifted education for underrepresented students: Promising recruitment and programming strategies. *Journal for the Education of the Gifted*, 40 (1), 79-95.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

- Emir, S. & Yaman, Y. (2017). Özel yetenekli öğrenciler için eğitim programı nasıl olmalı? S. Emir (Ed.), *Özel yeteneklilerin eğitiminde program tasarımı* içinde (s. 1-22). Ankara: Pegem Akademi.
- Enç, M. (2005). *Üstün beyin gücü*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Epeçan, U., Pesen, A. & Üzümlü, B. (2018). Özel yetenekli öğrencilerin algıları üzerinden okul ve BİLSEM. *Uluslararası Özel Yetenekliler Eğitimi Kongresi*, 1-3 Kasım 2018, Malatya.
- Feldhusen, J.F., & Jarwan, F.A. (2000). Identification of Gifted and Talented Youth for Educational Programs. In: K.A. Heller, F.J. Mönks, R. J. Sternberg & R.F. Subotnik (Eds.) *International Handbook of Giftedness and Talent* (2nd Edition). 271-282. Oxford: Pergamon.
- Gillham, B. (2010). *Case study research methods*. London: Bloomsbury Publishing.
- Güneş, K. (2015). *Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerileri, matematik dersine yönelik tutumları ve matematik başarılarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Hays, P. A. (2004). Case study research. K. De Marrais & S. D. Lapan (Ed.), *Foundations for (research: Methods of inquiry in education and the social sciences in* (pp. 218-234). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Henshon, S. E. (2018). Serving the needs of gifted learners around the globe: An interview with Julia Link Roberts. *Roeper Review*, 40 (1), 4-6.
- Hesapçioğlu, M. (1994). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Eğitim programları ve öğretim*. İstanbul: Beta Basın Yayın Dağıtım.
- Karabey, B. (2010). *İlköğretimdeki üstün yetenekli öğrencilerin yaratıcı problem çözmeye yönelik erişim düzeylerinin ve kritik düşünme becerilerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Kaya, N.G. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ve BİLSEM'ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 115-122.
- Kılıç, V.C. (2015). Türkiye'de üstün ve özel yetenekli çocuklara yönelik bir eğitim politikası oluşturulmaması sorunu üzerine bir değerlendirme. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 4 (12), 145-154.
- Kızıltepe, Z. (2015). Nitel veri analizi: İçerik analizi. *Nitel araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları* içinde (s. 253-266). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kirk, S., Gallagher, J. & Coleman, M. R. (2017). *Educating exceptional children*. (S. Rakap, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Kunt, K., & Tortop, H.S. (2013). Türkiye'deki üstün yetenekli öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezleri'ne ilişkin metaforik algıları. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), Özel Sayı, 117-127.
- Kurnaz, A. (2014). Yirminci Yılında Bilim ve Sanat Merkezleri'nin Raporlar ve Yönetici Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 1-22.

Özel Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM'deki Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

- Laine, S. & Tirri, K. (2015). How Finnish elementary school teachers meet the needs of their gifted students. *High Ability Studies*, 27 (2), 149-164.
- MEB. (2013). Özel yetenekli bireylerin eğitimi strateji ve uygulama kılavuzu 2013-2017. Ankara.
- MEB. (2016) Bilim ve Sanat Merkezleri yönergesi. Ankara.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma – Desen ve uygulama için bir rehber. (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy). Ankara: Pegem Akademi.
- Özer Keskin, M. & Keskin Samancı, N. & Aydın, S. (2013). Bilim ve Sanat Merkezleri: Mevcut Durumları, Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), Özel Sayı, 78-96.
- Rogers, K. B. (2007). Lessons learned about educating the gifted and talented: A synthesis of the research on educational practice. *Gifted Child Quarterly*, 51 (4). 382–396.
- Sak. U. (2016). EPTS curriculum model in the education of gifted student. *Anales de Psicología Annals of Psychology*, 32 (3), 683-694.
- Sak, U. & Ayas, M.B. (2017). ÜYEP öğretim programı modeli. S. Emir. (Ed.), *Özel yeteneklilerin eğitiminde program tasarımı* içinde (s. 124-149). Ankara: Pegem Akademi.
- Sarı, H. (2013). Türkiye’de üstün yetenekli çocukların eğitim gördüğü Bilim ve Sanat Merkezleri için öneriler: Editöre mektup. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), Özel Sayı, 146-149.
- Su, Ş., Sağlam, A., & Mutlu, Y. (2017). Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinin “Bilsem” ve “Okul” Kavramlarına İlişkin Algı Düzeylerinin Metaforlarla Karşılaştırılması. *Üstün Zekalılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 4(3), 91-108.
- Variş, F. (1991). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Yazar, T. & Şimşek, Ö. (2017). Çoklu Zekâ Kuramı ve yapılandırmacılık. B. Oral ve T. Yazar (Ed.), *Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme* içinde (s.367-401). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.